

การออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์จากอัตลักษณ์ลายแส่วผ้า ในจังหวัดศรีสะเกษ

Creative Design Based on the Identity of Embroidery in Si Sa Ket Province

กมลวรรณ พงษ์กุล^{1*}

Kamonwan Pongkul

¹คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ

Faculty of Liberal Arts and Science, Sisaket Rajabhat University

*Corresponding Author

ได้รับบทความ : 25 กันยายน 2566

ปรับปรุงแก้ไข : 9 เมษายน 2567

ตอบรับตีพิมพ์ : 11 มิถุนายน 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์จากอัตลักษณ์ลายแส่วผ้า ในจังหวัดศรีสะเกษ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ลายแส่วผ้าในจังหวัดศรีสะเกษ และเพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์จากอัตลักษณ์ลายแส่ว กลุ่มแส่วผ้าโพนค้อ ตำบลโพนค้อ อำเภอมือ จังหวัดศรีสะเกษ ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) เก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารและข้อมูลภาคสนาม ด้วยเครื่องมือวิจัย ได้แก่ การสัมภาษณ์ แบบสังเกตการณ์ การสนทนากลุ่ม แบบสอบถามความคิดเห็น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และนำมาวิเคราะห์ร่วมกับแนวคิดการออกแบบ แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ แนวคิดอัตลักษณ์ ทฤษฎีหรือสร้าง เพื่อนำมาออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์จากอัตลักษณ์ลายแส่วผ้าในจังหวัดศรีสะเกษ

จากการศึกษาพบว่าอัตลักษณ์ลายแส่วผ้าของกลุ่มแส่วผ้าโพนค้อเป็นการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ สามารถแบ่งอัตลักษณ์เป็น 2 ด้าน คือ 1) อัตลักษณ์ร่วม โดยทุกกลุ่มแส่วผ้าทำเหมือนกัน ทั้งกระบวนการผลิต รูปแบบ ลวดลาย (ดั้งเดิม) ซึ่งมี 10 ลวดลาย ได้แก่ ลายตีนตะขาบ ลายหางสิงห์ ลายโซ่ลายขามดแดง ลายเชิงเทียน ลายใบโพธิ์ ลายดอกพิกุล ลายชัฏตาแหลว ลายดอกไม้ และลายจกดาว และสีของด้ายแส่ว คือ สีขาว สีแดง สีเหลือง 2) อัตลักษณ์ปัจเจก คือ ลวดลายที่มีการออกแบบใหม่ให้เป็นอัตลักษณ์ประจำกลุ่มผ้า มี 3 ลวดลาย ได้แก่ ลายดอกค้อช่อลำดวน ลายดอกค้อ และลายใบค้อ โดยสามารถแบ่งกลุ่มลวดลายได้ 4 กลุ่มลวดลาย คือ 1) ลวดลายสัตว์ (ลายตีนตะขาบ, ลายหางสิงห์, ลายขามดแดง) 2) ลวดลายพืชหรือพันธุ์พฤกษา (ลายดอกค้อช่อลำดวน, ลายดอกค้อ, ลายใบค้อ, ลายดอกไม้, ลายใบโพธิ์, ลายดอกพิกุล) 3) ลวดลายสิ่งของเครื่องใช้ (ลายโซ่, ลายเชิงเทียน, ลายกุญแจ, ลายชัฏตาแหลว) และ 4) ลวดลายเลียนแบบธรรมชาติ (ลายจกดาว) นอกจากนี้ได้ทำการรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ที่ได้จากแนวคิดลายแส่วผ้า นำไปสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์จำนวน 1 คอลเลกชัน (Collection) ประกอบด้วย หมวก กระเป๋า รองเท้า ผ้าพัน/ผ้าคลุมไหล่ แล้วประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ และประเมินความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์จากกลุ่มเป้าหมาย พบว่ากลุ่มเป้าหมาย จำนวน 50 คน มีความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับมาก โดยพบว่ามีค่าความพึงพอใจผลิตภัณฑ์ในรูปแบบผ้าพันคอ/ผ้าคลุมไหล่ มากที่สุด ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.50) รองลงมา คือ รองเท้า ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.50) กระเป๋า ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.52) และหมวก ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.56) ตามลำดับ และมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.47)

คำสำคัญ : ผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์, อัตลักษณ์, ลายแส่วผ้า

Abstract

The study, titled “Creative Design Based on the Identity of Embroidery in Si Sa Ket” aimed to 1) explore the identity of the embroidery in Si Sa Ket and 2) develop creative designs based on the identity of the embroidery in Si Sa Ket. A mixed-method research approach, involving both documentary and on-site data collection methods, was employed. Various research tools, such as interviews, observations, focus groups, and questionnaires, were utilized to gather information from relevant people. Then, the gathered data were analyzed through a combination of design concepts, creative economy principle, identity theory, and deconstruction theory to develop creative designs based on the identity of the embroidery in Si Sa Ket.

The study discovered that the identity of the embroidery in Si Sa Ket, particularly within the Phon Kho embroidery group located in Phon Kho Sub-district, Mueang District, Si Sa Ket, is a heritage passed down through generations and necessitates continuous learning throughout the embroidery process. In the present, embroidery has transformed into a product that generates increased income and boosts economic growth within the community. The identity of the embroidery can be classified into two distinct aspects: the individual identity and the collective identity. The collective identity refers to the production techniques, designs, patterns, and colors that remain consistent with those of other groups. Regarding the patterns of the individual identity of the embroidery, it encompasses three primary patterns: the palm flower and white cheese wood pattern, the palm flower pattern, and the palm leaf pattern. In contrast, the patterns of the collective identity include ten patterns, namely the centipede’s feet pattern, the lion’s tail pattern, the chain pattern, the weaver ant’s legs

pattern, the candlestick pattern, the bodhi leaf pattern, the bullet wood pattern, the Ta Laeaw sign pattern, the flower pattern, and the star-weaving pattern. These patterns can be categorized into four groups: 1) animal patterns (the centipede's feet pattern, lion's tail pattern, and weaver ant's legs pattern), 2) botanic and floral patterns (the palm flower and white cheese wood pattern, palm flower pattern, palm leaf pattern, flower pattern, bodhi leaf pattern, and bullet wood pattern), 3) miscellaneous-item patterns (the Chain pattern, candlestick pattern, key pattern, and Ta Laeaw sign pattern), and 4) nature-imitating patterns (the star-weaving pattern). Data has been collected and analyzed to generate creative designs inspired by the concept of embroidery and the design concepts. This process involved analyzing consumer groups and design trends, studying trends in lifestyle products and graphic design, and extracting insights from consumers and innovative products. The result was a single collection of creative designs comprising items such as hats, bags, shoes, and scarves/shawls. This collection was subsequently subjected to evaluation by design experts, and satisfaction levels among the target groups of 50 people were assessed. The findings revealed that the scarves/shawls gained the highest level of satisfaction ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.50), followed by the shoes ($\bar{x} = 4.24$, S.D. = 0.50), bags ($\bar{x} = 4.30$, S.D. = 0.52), and hats ($\bar{x} = 4.09$, S.D. = 0.56), respectively. Overall satisfaction There is an overall average. Overall satisfaction ($\bar{x} = 4.29$, S.D. = 0.47)

Keywords: Creative Design, Identity, Embroidery

บทนำ

คนอีสานได้มีการอพยพเคลื่อนย้ายที่ตั้งถิ่นฐานเดิมของตน เพื่อหาแหล่งที่อยู่อาศัย ทำให้เกิดความหลากหลายทางศิลปวัฒนธรรมและประเพณีทั้งวัฒนธรรมทางด้านการดำรงชีวิตและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับศาสนา แต่มีภูมิปัญญาที่มีความคล้ายคลึงกันมากที่สุดของ อีสาน นับตั้งแต่บรรพชนในอดีตจนถึงปัจจุบัน คือ การทอผ้าและวัฒนธรรมของผ้า (โครงการพัฒนาผ้าพื้นเมืองในทุกจังหวัดของประเทศ, 2543) ซึ่งสามารถจำแนกผ้าทอออกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามเทคนิคการผลิตพอสังเขปได้ดังนี้ เทคนิคทอขัด เทคนิคมัดหมี่ เทคนิคขิด เทคนิคจก เทคนิคยก เทคนิคยกมุก เทคนิคเกาะ/ลัว่ง เทคนิคควบเส้น เทคนิคปักและปะ ซึ่งแต่ละเทคนิคจะมีความแตกต่างกันตามกลุ่มวัฒนธรรมของแต่ละชนเผ่า (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2545) ทั้งนี้การทอผ้าเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นดั้งเดิมของคนไทยที่มีมาแต่สมัยโบราณ และมีการพัฒนาสืบทอดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน โดยเฉพาะกลุ่มคนไทยเชื้อสายลาว ผู้ไท เขมร ส่วย เยอและชนกลุ่มน้อยอื่น ๆ กลุ่มชนเหล่านี้มีการทอผ้าสำหรับเป็นเครื่องนุ่งห่ม เครื่องใช้สอยและใช้ในพิธีกรรมต่าง ๆ (พนารัตน์ เดชกุลทอง, 2552) ซึ่งนับว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าผ่านการถ่ายทอดหลายชั่วอายุคน โดยจังหวัดศรีสะเกษเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีความหลากหลายทางภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ รวมถึงศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่รวมกลุ่มชาติพันธุ์ของชาวไทยเชื้อสาย ลาว เขมร ส่วย เยอ แต่ในความหลากหลายยังมีความโดดเด่นที่เป็นวัฒนธรรมร่วมของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดศรีสะเกษ นั่นคือ “ปักผ้า” หรือเรียกว่าแส้วผ้า ซึ่งเป็นการปักลวดลายต่าง ๆ ลงบนผ้าทอมือโดยใช้ไหมร้อยเข็ม โดยลวดลายที่แส้วหรือปักลงบนตัวเสื้อแต่ละตัวนั้นเป็นการสร้างสรรค์ความคิดจินตนาการที่ปราศัญชาชาวบ้านแต่ละคนที่คิดค้นขึ้นมาเอง นั่นคือภูมิปัญญาที่ได้คิดค้นผสมผสานจากสิ่งที่ได้พบเห็นตามธรรมชาติ (เอกเทศ แสงลับ และพัชรา ปราศัญเวทย์, 2558)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าภูมิปัญญาด้านการแส้วผ้ามีความน่าสนใจจากหลากหลายมิติ เป็นอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น ควรค่าแก่การศึกษารวบรวมเป็นองค์ความรู้ โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)

ภายใต้นโยบาย Thailand 4.0 ที่ภาครัฐได้ให้ความสำคัญด้านเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ และเชิงวัฒนธรรม (Creative and Cultural Economy) คือ การพัฒนาระบบเศรษฐกิจ โดยใช้องค์ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ ทรพียสินทางปัญญาที่เชื่อมโยงกับพื้นฐานทาง ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ในการผลิตสินค้าและบริการ ในรูปแบบใหม่ และงานวิจัยในครั้งนี้ได้นำนโยบายการใช้ทุนทางวัฒนธรรม มาเป็น แนวทางในการดำเนินการวิจัย เพื่อการพัฒนาการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่นำไปสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ ที่ถ่ายทอด เอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมผ่านการสร้างสรรค์ โดยการศึกษาและการวิจัยครั้งนี้เน้น กระบวนการวิจัยด้านศิลปวัฒนธรรมเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่จากกระบวนการสังเคราะห์ จากการลงพื้นที่ศึกษาภาคสนาม สํารวจ สังเกตการณ์ และศึกษาบริบทต่าง ๆ มุ่งเน้น การศึกษาอัตลักษณ์ เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อเป็นมรดกทางวัฒนธรรม รวมถึงเป็นแนวทางในการสร้างผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ที่ให้นักเรียนหลังได้นำองค์ความรู้ ไปประยุกต์ใช้ เป็นประโยชน์ต่อไปในอนาคต นำไปสู่การสร้างความตระหนักถึงความสำคัญ ของการสร้างและพัฒนาผลงานด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ที่ใช้ศิลปวัฒนธรรม เป็นการส่งเสริมและอนุรักษ์ให้มรดกกลายเป็นผ้าให้คงอยู่สืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ลายแสบผ้าในจังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์จากอัตลักษณ์ลายแสบผ้าในจังหวัด ศรีสะเกษ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีรูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายด้วยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลด้านเนื้อหาอัตลักษณ์ลายแสบผ้า

2) กลุ่มเป้าหมายประเมินด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ และ 3) ประชากรและกลุ่มเป้าหมายด้านการประเมินผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ โดยกลุ่มเป้าหมายด้านอัตลักษณ์ของลายแส้วผ้า เป็นกลุ่มผู้รู้ (Key Informant) จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำชุมชนด้านอัตลักษณ์ของลายแส้วผ้า กลุ่มผู้ปฏิบัติ (Casual Information) จำนวน 3 คน ประกอบด้วยประธานกลุ่มหรือประธานชุมชนแส้วผ้า หรือผู้ผลิต แส้วผ้า และออกแบบลวดลายผ้าคราม กลุ่มเป้าหมายประเมินด้านการออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ เป็นกลุ่มผู้รู้ (Key Informant) จำนวน 3 คน ประกอบด้วย นักวิชาการ นักออกแบบ และผู้เชี่ยวชาญด้านผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ กลุ่มผู้ปฏิบัติ (Casual Information) จำนวน 2 คน ประกอบด้วย ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มผู้ที่สนใจ ผู้ใช้ผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ ที่ได้รับการออกแบบจากอัตลักษณ์ลายแส้วผ้า ด้วยวิธีการสุ่ม จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต การสนทนากลุ่ม และแบบสอบถามความคิดเห็น ข้อมูลที่ได้นำมาตรวจสอบโดยใช้เทคนิคแบบสามเส้าและวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูลโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

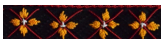
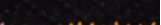
ผลการวิจัย

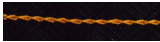
1. อัตลักษณ์ลายแส้วผ้าในจังหวัดศรีสะเกษ

อัตลักษณ์ลายแส้วผ้าในจังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มแส้วผ้าโพนคือ ตำบลโพนคือ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ พบว่าเป็นการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ โดยการแส้วผ้าถือเป็นการปักลวดลายต่าง ๆ ด้วยมือ โดยใช้เส้นไหมหลากสีเส้นที่ผ่านการพันเกลียวแล้ว ทั้งนี้กลุ่มแส้วผ้าโพนคือถือเป็นกลุ่มแส้วผ้าที่สำคัญ มีการถ่ายทอดองค์ความรู้สืบทอดไป อีกทั้งยังคงการแส้วผ้าที่สะท้อนถึงอัตลักษณ์เฉพาะถิ่นอยู่ ซึ่งอัตลักษณ์ลายแส้วผ้าในกลุ่มนี้แบ่งได้ 2 ด้าน คือ อัตลักษณ์ปัจเจกและอัตลักษณ์ร่วม ซึ่งจากการศึกษาพบว่าอัตลักษณ์ผ้าแส้ว ประกอบด้วย กระบวนการผลิต รูปแบบ ลวดลาย และสีของด้าย โดยอัตลักษณ์ร่วมที่ทุกกลุ่มแส้วผ้าทำเหมือนกัน คือ กระบวนการผลิตที่เป็นการแส้วผ้าหรือการปักผ้า

ด้วยด้ายสี เพื่อให้เกิดลวดลายบนผืนผ้า โดยมีเทคนิคการการแสดผ้า แบบสอด 2 สอด 3 สอดหน้า สอดหลัง ซึ่งรูปแบบของการแสดผ้านิยมแสดผ้าลงบนเสื้อ แสดผ้าลงบน กระโปรง/ผ้าถุง และแสดผ้าลงบนผ้าพันคอ สีที่ใช้ในยุคโบราณนิยมใช้ด้าย 3 สี คือ สีขาว สีแดง สีเหลือง เป็นสีที่นิยมใช้แสดในช่วงรอยต่อเสื้อ เพื่อให้ชิ้นผ้าต่อกัน แต่ปัจจุบันมีปรับ มาใช้สีที่มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ตามความต้องการของแต่ละบุคคล ลวดลายใน การแสดผ้าเป็นลวดลายดั้งเดิมที่สืบทอดกันมาตั้งแต่สมัยโบราณ มี 10 ลวดลาย ได้แก่ ลายตีนตะขาบ ลายหางสิงห์ ลายโซ่ ลายขามแดง ลายเชิงเทียน ลายใบโพธิ์ ลายดอก พิกุล ลายขั้วตาแหลว ลายดอกไม้ และลายจกดาว และสีของด้ายแสด คือ สีขาว สีแดง สีเหลือง ในด้านอัตลักษณ์ปัจเจก คือ ลวดลายที่เป็นอัตลักษณ์ของกลุ่มแสดผ้าโพนคือ ตำบลโพนคือ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ โดยมี 3 ลวดลาย ได้แก่ ลายดอกค้อ ขอลำดวน ลายดอกค้อ และลายใบค้อ โดยลายดอกค้อขอลำดวน ลายดอกค้อ ลายใบค้อ ซึ่งในการจัดวางลวดลาย จะจัดวางตามตำแหน่งแต่ละข้างแสดเห็นว่าสมควร หรือจัดวาง ตามความต้องการของลูกค้า และลวดลายสามารถแบ่งกลุ่มลวดลายได้ 4 กลุ่มลวดลาย คือ 1) ลวดลายสัตว์ (ลายตีนตะขาบ, ลายหางสิงห์, ลายขามแดง) 2) ลวดลายพืชหรือ พันธุ์พฤษา (ลายดอกค้อขอลำดวน, ลายดอกค้อ,ลายใบค้อ, ลายดอกไม้, ลายใบโพธิ์, ลายดอกพิกุล) 3) ลวดลายสิ่งของเครื่องใช้ (ลายโซ่, ลายเชิงเทียน, ลายกัญแจ, ลายขั้วตา แหลว) และ 4) ลวดลายเลียนแบบธรรมชาติ (ลายจกดาว) ซึ่งเป็นลวดลายที่พบเห็น ตามธรรมชาติและของใช้ที่พบเห็นในยุคนั้น

ตารางที่ 1 สรุปลักษณะลายแส่วผ้าในจังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มแส่วผ้าโพนคือ ตำบลโพนคือ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ

อัตลักษณ์	ลวดลาย	กลุ่มลวดลาย	กระบวนการผลิต	รูปแบบ	สี
อัตลักษณ์ปัจเจก	 ลายดอกค้อช้อ ลำดวน	ลวดลายพืชหรือพันธุ์พฤษภษา	การแส่วผ้าหรือการปักผ้าด้วยด้ายสีเพื่อให้เกิดลวดลายบนผืนผ้า โดยมีเทคนิคการแส่วผ้า แบบสอด 2 สอด 3 สอดหน้า สอดหลัง	- แส่วผ้าลงบนเสื่อ แส่วผ้าลงบนกระโปรง/ผ้าถุง และแส่วผ้าลงบนผ้าพันคอ - จะจัดวางลวดลายความต้องการของลูกค้า เช่น ตามผืนผ้า หรือกระเป๋าสื่อ	นิยมใช้ด้ายสีขาว สีเขียว สีเหลือง สีแดง สีชมพู สีฟ้า และสีอื่น ๆ ตามแต่ช่างหรือลูกค้าต้องการ
	 ลายดอกค้อ				
	 ลายใบค้อ				
อัตลักษณ์ร่วม	 ลายใบโพธิ์	ลวดลายสัตว์		- นิยมแส่วผ้าลงบนเสื่อ แส่วลายตามขอบเสื่อ ชายเสื่อ และตรงรอยต่อผ้า - โดยลายตีนตะขาบลายหางสิงห์ลายโซ่ จะแส่วช่วงรอยต่อของเสื่อเพื่อเป็น	นิยมใช้ด้าย 3 สี คือ สีขาว สีแดง สีเหลือง
	 ลายดอกพิกุล				
	 ลายดอกไม้				
	 ลายตีนตะขาบ				
	 ลายหางสิงห์				
	 ลายขามดแดง				

อัตลักษณ์	ลวดลาย	กลุ่มลวดลาย	กระบวนการผลิต	รูปแบบ	สี
	 ลายโซ่	ลวดลาย สิ่งของ เครื่องใช้		การต่อเสื่อ ลายขมดแดง จะแสดตาม ขอบเสื่อเป็น การป้องกัน ชายเสื่อหลุดลุ่ย ลายเชิงเทียน ลายใบโพธิ์ ลายดอกพิกุล ลายขั้วตาแหหลวง ลายดอกไม้ และลายจกดาว จะแสดบน เหนือขอบลาย ขมดแดง ขึ้นมา	
	 ลายเชิงเทียน				
	 ลายขั้วตาแหหลวง				
	 ลายจกดาว	ลวดลาย เลียนแบบ ธรรมชาติ			

2. การออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์จากอัตลักษณ์ลายแสดผ้าในจังหวัดศรีสะเกษ

จากการรวบรวมข้อมูล และการลงพื้นที่ภาคสนามเก็บองค์ความรู้จากกลุ่มแสดผ้าโพนค้อ ตำบลโพนค้อ อำเภอมือ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่าแนวคิดที่ได้จากอัตลักษณ์ลายแสดผ้ามี 2 ลักษณะ คือ อัตลักษณ์ปัจเจก (Individual Identity) ซึ่งเกิดจากการคิดค้นแต่ละพื้นที่ทำให้มีทั้งลายและสีที่แตกต่างกันเป็นเอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ร่วม (Collective Identity) ซึ่งพบว่ามีลวดลายที่คล้ายคลึงกัน และการใช้สีที่สืบทอดภูมิปัญญาเก่าแก่ของท้องถิ่นผสมกับการใช้สีสมัยใหม่ที่เป็นอัตลักษณ์ร่วม ผู้วิจัยจึงได้นำ

แนวคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์มาประยุกต์ใช้เพื่อต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ที่ประกอบด้วยความเป็นเอกลักษณ์ ความเป็นสิ่งใหม่ และการมีความหมาย (วิจารณ์พานิช, 2548)

ภาพที่ 1 แรงบันดาลใจในการออกแบบ

และได้กำหนดแนวคิดในการออกแบบ วิเคราะห์กลุ่มผู้บริโภคทางด้านผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ (Gen W) วิเคราะห์แนวโน้มในการออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ ปี 2023 แนวโน้มการออกแบบ ปี 2023 แนวโน้มผลิตภัณฑ์แฟชั่น (Product Fashion Trend 2023) แนวโน้มงานกราฟิก ปี 2023 สรุปได้เป็นผลิตภัณฑ์สินค้าไลฟ์สไตล์ (Lifestyle Product Trend) ปี 2023 และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความต้องการของผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์จากผู้บริโภค พบว่ามีความสนใจกลุ่มสินค้าเครื่องตกแต่งแฟชั่น เช่น กระเป๋า รองเท้า หมวก ลวดลายที่ผู้บริโภคคิดว่าจะมีความเหมาะสมกับการนำไปออกแบบ 3 อันดับแรก คือ 1) ลวดลายพืชหรือพันธุ์พฤกษา (ลายดอกคือ ลายลำดวน, ลายดอกค้อ, ลายใบ ค้อ, ลายดอกไม้, ลายใบโพธิ์, ลายดอกพิกุล) 2) ลวดลายสัตว์ (ลายตีนตะขาบ, ลายหางสิงห์, ลายขามแดง) และ 3) ลวดลายสิ่งของเครื่องใช้ (ลายโซ่, ลายเชิงเทียน, ลายกุญแจ, ลายขั้วตาเหลว) ด้านการใช้สีผู้บริโภคมีความต้องการหรือชื่นชอบ ลวดลายแล้วผ้ามีสีที่หลากหลาย โทนสีกลุ่มที่ต้องการ เป็นกลุ่มสีกลมกลืน

(Harmony color) วัสดุที่ผู้บริโภคนิยมสูงสุดคือวัสดุผสมผสาน รายละเอียด เทคนิค/วิธีการออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ คือ การพิมพ์ Digital Print

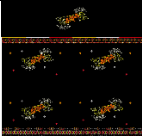
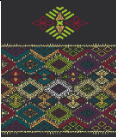
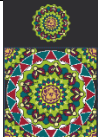
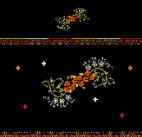

ภาพที่ 2 สรุปแนวคิดการออกแบบ (Concept Design)

ผลงานการออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์

การออกแบบแบบร่างลวดลายในการผลิตผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มลวดลายเพื่อให้มีความสอดคล้องกับ Concept แบ่งเป็น 4 กลุ่มรูปแบบ ได้แก่ 1) กลุ่มลวดลายโบราณ (ดั้งเดิม) 2) กลุ่มลวดลายร่วมสมัย (Abstract Botanical Design) 3) กลุ่มลวดลายทันสมัย (Character Illustrations) 4) กลุ่มลวดลายล้ำยุค (3D Element) ตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แบบร่างลวดลายที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์

กลุ่มลวดลาย โบราณ (ดั้งเดิม)	กลุ่มลวดลาย ร่วมสมัย	กลุ่มลวดลาย ทันสมัย	กลุ่มลวดลาย ล้ำยุค
 รูปแบบที่ 1	 รูปแบบที่ 3	 รูปแบบที่ 5	 รูปแบบที่ 7
 รูปแบบที่ 2	 รูปแบบที่ 4	 รูปแบบที่ 6	 รูปแบบที่ 8

ผลจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบร่างลวดลายที่ใช้ในการผลิตผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ เพื่อนำมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ 1 คอลเลกชันประกอบด้วย หมวก กระเป๋า รองเท้า ผ้าพัน/ผ้าคลุมไหล่ ประเมินจากลวดลาย สี ความเหมาะสมของการนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ และการตอบโจทย์กลุ่มเป้าหมาย โดยกลุ่มลวดลายทันสมัย แบบร่างที่ 5 มีความเหมาะสมมากที่สุด

การออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์โดยใช้แนวทางการออกแบบจากการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของผู้บริโภค ที่รวบรวมข้อมูล จากแนวโน้มผลิตภัณฑ์สินค้าไลฟ์สไตล์ แนวโน้มการออกแบบกราฟิก ประกอบด้วย หมวก กระเป๋า รองเท้า ผ้าพันคอ/ผ้าคลุมไหล่ ตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แบบร่างผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ ประเภทสินค้าไลฟ์สไตล์ (Lifestyle Product)

หมวก				
				
รูปแบบที่ 1	รูปแบบที่ 2	รูปแบบที่ 3	รูปแบบที่ 4	รูปแบบที่ 5
กระเป๋า				
				
รูปแบบที่ 1	รูปแบบที่ 2	รูปแบบที่ 3	รูปแบบที่ 4	รูปแบบที่ 5
รองเท้า				
				
รูปแบบที่ 1	รูปแบบที่ 2	รูปแบบที่ 3	รูปแบบที่ 4	รูปแบบที่ 5
ผ้าพันคอ/ผ้าคลุมไหล่				
				
รูปแบบที่ 1	รูปแบบที่ 2	รูปแบบที่ 3	รูปแบบที่ 4	รูปแบบที่ 5

ผลจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบร่างผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ ประเภทสินค้าไลฟ์สไตล์ (Lifestyle Product) โดยประเมินจากรูปแบบผลิตภัณฑ์ เหมาะสมกับการใช้งานประโยชน์ใช้สอยเหมาะสมกับการใช้งาน ความสวยงาม โดยรวมของเครื่องแต่งกาย และตอบโจทย์กลุ่มเป้าหมาย (Gen W) โดยหมวกรูปแบบที่ 1 มีความเหมาะสมมากที่สุด กระเป๋ารูปแบบที่ 2 มีความเหมาะสมมากที่สุด รองเท้ารูปแบบที่ 3 มีความเหมาะสมมากที่สุด ผ้าพันคอ/ผ้าคลุมไหล่รูปแบบที่ 4 มีความเหมาะสมมากที่สุด ตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 สรุบบรร่างผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ ประเภทสินค้าไลฟ์สไตล์ (Lifestyle Product)

ลวดลาย สำหรับพิมพ์ Digital Print	รูปแบบหมวก	รูปแบบ กระเป๋า	รูปแบบ รองเท้า	รูปแบบ ผ้าพันคอ/ผ้า คลุมไหล่
				

ผลการประเมินความพึงพอใจผลิตภัณฑ์แฟชั่นจากลายแส่วผ้า

ผลการประเมินความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์จากลายแส่วผ้า
ในจังหวัดศรีสะเกษ ที่มีต่อความงามความเหมาะสม และประโยชน์ใช้สอยจากกลุ่มผู้ที่
สนใจ ผู้ใช้ผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ที่ได้รับการออกแบบจากอัตลักษณ์ลายแส่วผ้าจำนวน
50 คน

ตารางที่ 5 รวมภาพตัวอย่าง ผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์จากอัตลักษณ์ลายแส่วผ้าในจังหวัด
ศรีสะเกษ และสรุบบรร่างสอบถามจากกลุ่มเป้าหมายเลือกแบบร่าง เพื่อนำไปผลิตชิ้นงาน
ต้นแบบผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์

			
หมวก	กระเป๋า	รองเท้า	ผ้าพันคอ/ผ้าคลุมไหล่

ตารางที่ 6 ความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อ ผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์จากอัตลักษณ์ลายแส่วผ้าในจังหวัดศรีสะเกษ การประเมิน $\bar{X}$, S.D. ความพึงพอใจระดับ 0 – น้อยที่สุด, 1 – น้อย, 2 – ปานกลาง, 3 – มาก 4 – มากที่สุด

ผลิตภัณฑ์	รูปแบบผลิตภัณฑ์ เหมาะสม กับการใช้ งาน	ประโยชน์ ใช้สอย เหมาะสม กับการใช้ งาน	สามารถ แสดงออกถึง เอกลักษณ์ หรือ ภาพลักษณ์ ลายแส่วผ้า	มีความ สวยงาม	มีความ น่าสนใจ	ตอบโจทย์ ความ ต้องการ	รวม
หมวก	4.08(0.27)3	4.28(0.49)3	3.30(0.47)2	4.24(0.43)3	4.46(0.50)3	4.20(0.41)3	4.09(0.56)3
กระเป๋า	4.30(0.46)3	4.30(0.46)3	3.86(0.45)3	4.50(0.51)3	4.52(0.50)4	4.32(0.47)3	4.30(0.52)3
รองเท้า	4.20(0.40)3	4.26(0.44)3	4.02(0.32)3	4.38(0.49)3	4.36(0.49)3	4.24(0.42)3	4.24(0.45)3
ผ้าพันคอ/ผ้าคลุมไหล่	4.50(0.51)3	4.50(0.51)3	4.40(0.50)3	4.35(0.48)3	4.60(0.50)4	4.51(0.51)4	4.52(0.50)4
รวมทั้งหมด							4.29(0.47)3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายที่มีต่อผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์จากอัตลักษณ์ลายแส่วผ้าในจังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 1 คอลเลกชัน ประกอบด้วย หมวก กระเป๋า รองเท้า ผ้าพัน/ผ้าคลุมไหล่ พบว่ามีความคิดเห็นที่สามารถเรียงลำดับความพึงพอใจ โดยประเมินจากรูปแบบผลิตภัณฑ์เหมาะสมกับการใช้งาน ประโยชน์ใช้สอยเหมาะสมกับการใช้งาน สามารถแสดงออกถึงเอกลักษณ์หรือภาพลักษณ์ลายแส่วผ้า มีความสวยงาม มีความน่าสนใจ และตอบโจทย์ความต้องการ โดยพบว่ากลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับมาก โดยพบว่ามีความพึงพอใจผลิตภัณฑ์ในรูปแบบผ้าพันคอ/ผ้าคลุมไหล่ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.50) รองลงมา คือ รองเท้า ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.50) กระเป๋า ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.52) และหมวก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.56) ตามลำดับ และมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.47) โดยมีข้อเสนอแนะ ให้มีการปรับลดลายให้มีการแสดงออกถึงเอกลักษณ์หรือภาพลักษณ์ลายแส่วผ้าอีกทั้งสามารถเพิ่มผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์เป็นผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ได้อีก

อภิปรายผล

1. อัตลักษณ์ลายแส่วผ้าในจังหวัดศรีสะเกษ

อัตลักษณ์ลายแส่วผ้าในจังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มแส่วผ้าโพนคือ ตำบลโพนคือ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ เป็นการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ โดยสืบทอดด้วยผู้สืบทอดกันมาก่อนและต้องอาศัยการเรียนรู้ในทุกกระบวนการในการแส่วผ้า ในปัจจุบันพบว่าการแส่วผ้ากลายเป็นสินค้าที่สร้างรายได้และสร้างเศรษฐกิจในชุมชน สอดคล้องกับธีรพงศ์ สงผัด (2564) ที่ศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าเก็บย้อมมะเกลือเป็น Premium OTOP และพัฒนากลุ่มสตรีทอผ้าบ้านเมืองหลวงสู่ผู้ประกอบการ Start Up พบว่าผลิตภัณฑ์ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ของลูกค้า คือ สินค้าที่มีสีสันและลวดลายที่สวยงาม มีเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่น ซึ่งอัตลักษณ์ลายแส่วผ้าในจังหวัดศรีสะเกษ มีทั้งอัตลักษณ์ปัจเจกลายแส่วผ้า และอัตลักษณ์ร่วมของลายแส่วผ้า โดยกลุ่ม

นิยมแล้วผ้าลงบนเสื้อ แล้วผ้าลงบนกระโปรง/ผ้าถุง และแล้วผ้าลงบนผ้าพันคอ สีที่ใช้ในยุคโบราณนิยมใช้ด้าย 3 สี คือ สีขาว สีแดง สีเหลือง ปัจจุบันมีปรับมาใช้สีที่มีความหลากหลาย และมีลวดลาย 4 กลุ่มลวดลาย คือ 1) ลวดลายสัตว์ (ลายตีนตะขาบ, ลายหางสิงห์, ลายขามดแดง) 2) ลวดลายพืชหรือพันธุ์พฤกษา (ลายดอกค้อช่อลำดวน, ลายดอกค้อ, ลายใบค้อ, ลายดอกไม้, ลายใบโพธิ์, ลายดอกพิกุล) 3) ลวดลายสิ่งของเครื่องใช้ (ลายโซ่, ลายเชิงเทียน, ลายกุญแจ, ลายขั้วตาแหลว) และ 4) ลวดลายเลียนแบบธรรมชาติ (ลายจกดาว) ซึ่งเป็นลวดลายที่พบเห็นตามธรรมชาติและของใช้ที่พบเห็นสอดคล้องกับ เอกเทศ แสงลับ และ พัชรา ปราชญ์เวทย์ (2558) ที่อธิบายถึงลายปักของกลุ่มชนเผ่าในจังหวัดศรีสะเกษในรูปแบบคอมพิวเตอร์กราฟิกมีอยู่ 30 ลายซึ่งเกิดจากแรงบันดาลใจทางด้านศาสนา จากธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และเกิดจากรูปเลขาคณิตที่สะท้อนให้เห็นแนวคิดทางด้านความเชื่อเรื่องผี โชคลางและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และความเชื่อในเรื่องธรรมชาติ รวมถึงสอดคล้องกับแนวคิดอัตลักษณ์ของภิญญา เฟื่องฟูสกุล (2546) ที่กล่าวว่าอัตลักษณ์คือความเป็นปัจเจกที่เชื่อมต่อและสัมพันธ์กับสังคม (Social Aspect) ซึ่งลวดลายลายแล้วผ้ากลุ่มแล้วผ้าโพกค้อมีลวดลายที่เป็นปัจเจก รวมถึงมีอัตลักษณ์ร่วมที่แสดงออกถึงความคล้ายคลึงกันกับกลุ่มแล้วผ้าอื่น ๆ ในจังหวัดศรีสะเกษ

2. การออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์จากอัตลักษณ์ลายแล้วผ้าในจังหวัดศรีสะเกษ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำไปสู่การออกแบบจากแนวคิดการออกแบบ แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ทฤษฎีความคิดสร้างสรรค์และทฤษฎีการสร้าง ซึ่งการออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์จากอัตลักษณ์ลายแล้วผ้าในจังหวัดศรีสะเกษเป็นการสร้างชิ้นใหม่ และใช้ลวดลายของลายแล้วผ้ากลุ่มแล้วผ้าโพกค้อมาพัฒนาใหม่ให้มีความทันสมัยที่ได้จากทุนทางวัฒนธรรม โดยการผสมวัสดุ การทำลวดลาย สำหรับผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ ประเภทสินค้าไลฟ์สไตล์ (Lifestyle Product) จำนวน 1 คอลเลกชัน (Collection) ประกอบด้วย หมวก กระเป๋า รองเท้า ผ้าพัน/ผ้าคลุมไหล่ ให้กับกลุ่มเป้าหมาย Gen W สอดคล้องกับแนวคิดการออกแบบของธีระชัย สุขสด (2544)

ที่กล่าวถึงการออกแบบผลิตภัณฑ์ประกอบด้วยส่วนของการสร้างสรรค์สิ่งใหม่กับส่วนของการปรับปรุงหรือพัฒนามาจากของเดิม ทั้งนี้การนำลวดลายของลายแฉ่วผ้ากลุ่มแฉ่วผ้าโพนคือที่เป็นทุนทางวัฒนธรรมมาสร้างสรรค์ให้เป็นสินค้า พบว่ามีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2560-2564 ซึ่งรัฐบาลได้สนับสนุนให้ผู้ประกอบการสามารถแข่งขันได้โดยใช้ภูมิปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบพัฒนาเพิ่มคุณค่า/มูลค่าให้แก่สินค้า ตามแนวคิดการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) และสอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่ส่งเสริมให้มีการผลิตสินค้าและบริการที่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางวัฒนธรรม เพื่อสร้างความแตกต่างให้กับสินค้าและบริการ ซึ่งการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้องใช้กระบวนการคิดผ่านการศึกษาข้อมูลของผลิตภัณฑ์และกลุ่มเป้าหมาย (เทิดชาย ช่วยบำรุง, 2554) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเพื่อสอบถามกลุ่มเป้าหมายในการคัดเลือกรูปแบบผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ และออกแบบเป็นร่างผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ หลังจากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินผล เพื่อนำมาแก้ไข แล้วนำไปผลิตเป็นผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีรีโอสร้างของเดอริดา (Jacque Derrida อ้างถึงใน สุรางค์ จันทวานิช, 2551) ที่ได้อธิบายว่าในความคิดและวัฒนธรรม เกิดแนวคิดวิธีปรากฏการณ์วิทยาที่ประกอบด้วย 3 ชั้น คือ การลดทอน (Reduction) การสร้าง (Construction) และการทำลาย (Destruction) ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกัน โดยลวดลายของลายแฉ่วผ้ากลุ่มแฉ่วผ้าโพนคือมีการนำมาดัดทอน จัดวางใหม่ แยกโครงสร้างต่าง ๆ ออกแล้วนำมาประกอบรูปร่างใหม่เพื่อนำไปออกแบบผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์จากลายแฉ่วผ้า นอกจากนี้ ในการคัดเลือกรูปแบบผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ มีการสร้างเครื่องมือเพื่อสอบถามผู้เชี่ยวชาญให้จัดวางลวดลายและสีสันทัดต่อน สอดคล้องกับบุรินทร์ เปล่งดีสกุล และภาคินี เปล่งดีสกุล (2561) ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์จากภูมิปัญญาในการใช้ทรัพยากรในพื้นที่ชุมชนรอบเขื่อนจุฬาภรณ์ กรณีศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปปลาน้ำจืด แม่สมศรี ตำบลทุ่งลุยลาย อำเภอกอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ที่ได้มีการออกแบบเพื่อสร้างอัตลักษณ์ให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เกิดการจดจำผ่านตราสินค้า และบรรจุภัณฑ์

รวมไปถึงพัฒนาให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อเพิ่มตลาดสินค้าของกลุ่ม เช่นเดียวกันกับงานวิจัยฉบับนี้ซึ่งเป็นการพัฒนาให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อให้ผลิตภัณฑ์เกิดความน่าสนใจและเพิ่มตลาดสินค้าของกลุ่มมากขึ้น โดยผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์จากลายแส่วผ้าในจังหวัดศรีสะเกษในครั้งนี้ กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจต่อรูปแบบของผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ ได้แก่ รูปแบบผ้าพันคอ/ผ้าคลุมไหล่ในระดับมากที่สุด รองลงมาเป็นรูปแบบรองเท้าว กระเป๋า และหมวกตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดศรีสะเกษ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดศรีสะเกษ เป็นต้น เพื่อให้มีการสืบทอดการอนุรักษ์ พื้นฟู และถ่ายทอดลายแส่วผ้าทั้งจังหวัดศรีสะเกษให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้นและพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เพื่อการท่องเที่ยวและกระตุ้นเศรษฐกิจให้แก่ชุมชน
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบของลายแส่วผ้าในจังหวัดอื่น ๆ เพื่อให้เข้าใจในวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ และเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงวัฒนธรรมกับกลุ่มแส่วผ้าอื่น
3. ควรมีการนำลายแส่วผ้ามาออกแบบเป็นผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เพิ่มเติม เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างทางเลือกที่เหมาะสมให้แก่กลุ่มเป้าหมายต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- โครงการพัฒนาผ้าพื้นเมืองในทุกจังหวัดของประเทศ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2543).
ผ้าทอพื้นเมืองในภาคกลาง/โครงการพัฒนาผ้าพื้นเมืองในทุกจังหวัดของประเทศ มหาวิทยาลัยศิลปากร. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2554). *ภูมิปัญญาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นเชิงสร้างสรรค์*. สถาบันพระปกเกล้า.

- ธีรพงศ์ สงผัด. (2564). การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าเก็บย้อมมะเกลือเป็น Premium OTOP และพัฒนากลุ่มสตรีทอผ้าบ้านเมืองหลวงสู่ผู้ประกอบการ Start Up. กระทรวงอุตสาหกรรม.
- ธีระชัย สุขสด. (2544). การออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. โอเดียนสโตร์.
- บุรินทร์ เปล่งดีสกุล และภาคินี เปล่งดีสกุล. (2561). การพัฒนาผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์จากภูมิปัญญาในการใช้ทรัพยากรในพื้นที่ชุมชนรอบเขื่อนจุฬาภรณ์ กรณีศึกษา กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปปลาน้ำจืด แม่สมศรี ต.ทุ่งลุยลาย อ.คอนสาร จ.ชัยภูมิ. วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 10(2), 206-230.
- พนารัตน์ เดชกุลทอง. (2552). การวิจัยและพัฒนากระบวนการทอผ้าพื้นบ้านในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง : กรณีศึกษาในประเทศไทยและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว [ดัชนีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรม การพัฒนาภูมิภาค]. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2551). ทฤษฎีสังคมวิทยา (พิมพ์ครั้งที่ 4). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2545). เอกสารประกอบการจัดสร้างงบประมาณโครงการส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนากิจการดำเนินงานของเครือข่ายวัฒนธรรม ประจำปีงบประมาณ 2545. ม.ป.พ.
- อภิญญา เฟื่องฟูสกุล. (2546). อัตลักษณ์ การทอทอทอทอและกรอบแนวคิด. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- เอกเทศ แสงลับ และพัชรา ปราชญ์เวชต์. (2558). การใช้คอมพิวเตอร์กราฟิกในการสร้างลายผ้าของกลุ่มชาติพันธุ์ในจังหวัดศรีสะเกษ. มหกรรมงานวิจัยแห่งชาติ 2559 (Thailand Research Expo 2016).

Author

Mrs.Kamonwan Pongkul

Ph.D., Lecturer of Product Design Program,

Faculty of Liberal Arts and Science, Sisaket Rajabhat University

319 Thai Panta Road, Pho Sub-district, Mueang Si Sa Ket district,

Si Sa Ket Province 33000

Tel: 09-2965-4263 E-mail: kamonwan.k@sskru.ac.th